

Rubió

Monistrol de Calders

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: a l'àrea central de la zona est del terme municipal.
Emplaçament a l'est del nucli urbà, passat el mas Saladich, seguint un tram del camí de Granera.
Alçada: 532

Coordenades:

Latitud: 41.75449
Longitud: 2.03856
UTM Est (X): 420070
UTM Nord (Y): 4622965

Classificació

Número de fitxa 08128 - 21
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Barroc Popular
Segle XIV-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari 16785
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 001600100DG12C0001YA
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dg., 18/11/2018 - 01:00

Descripció

Es tracta d'un gran mas format per diverses construccions bastides a l'entorn de l'edifici principal, la casa, la qual queda emplaçada a la part central, amb ampliacions i volums adossats al costat sud-oest, i altres construccions unides a l'edifici principal a través d'un clos pel costat nord-est; a més d'altres edificis, com un paller i la casa dels masovers situats a pocs metres a tocar, a la banda oest i nord respectivament.

L'edifici principal de l'antic mas és de planta rectangular, a quatre vents, organitzat en alçat en planta baixa, pis i golfes, amb una coberta de teules a dues vessants amb el carener orientat en paral·lel a l'eix longitudinal de la planta. A l'angle més de ponent d'aquest edifici primitiu s'hi construí una torre que ofereix al conjunt un aspecte de mas fortificat. La torre, de base quadrada de prop de vuit metres de costat, s'organitza en alçat en planta baixa i tres nivells, amb una escala de cargol que accedeix fins el darrer pis. Els paraments de l'edifici principal són fets amb filades regulars de pedra desbastada i col·locada al trenca-junt en una gran majoria, destacant especialment l'aparell de l'extrem més nord i més concretament el d'aquesta façana de tramuntana, en que es pot observar una major regularitat de l'aparell. Cal dir, que en les façanes més de llevant i ponent, s'hi poden apreciar traces de diferents actuacions, reformes, ampliacions,.. En relació a la torre, els murs són de paredat comú amb les quatre cantonades reforçades amb grans carreus de pedra. Adossat al cos principal en el costat nord, trobem un mur d'un sol nivell d'alçada amb un gran portal d'accés, rematat per una gran llinda adovellada muntada damunt brancals de grans carreus de pedra escairada. Aquest obra a un petit clos, que uneix la casa amb els coberts i annexes del costat de tramuntana, a la vegada que dona accés a la porta principal de la casa, situada a la façana nord, corresponent a un portal adovellat de mig punt. També en aquesta façana de la casa, destaca una petita finestreta, situada a la planta segona, feta amb quatre blocs monolítics, d'aquests el que actua de llinda conforma un arc de mig punt. Pel que fa a la resta d'obertures de la casa, trobem registres de diferents cronologies i per tant, amb diferents tipus d'acabat; en aquest sentit les obertures del cos principal no segueixen una lògica compositiva, segurament degut a les nombroses intervencions, ampliacions o reformes dutes a terme al llarg del temps. Podem observar des d'obertures del tipus espitllera fins a obertures que obren a balcons amb voladís; també fer esment a que a la façana més sud-est, en el nivell sota coberta, hi ha diverses obertures que formarien part d'una mena de galeria o assecador. A grans trets la majoria d'obertures de la casa i torre mostren unes característiques similars amb llindes monolítiques planes, unes sense cap element ornamental i altres amb alguna motllura senzilla. La torre disposa d'obertures distribuïdes uniformement, a planta baixa només una de petita en una de les façanes; en els tres nivells restants, una obertura per nivell en cadascuna de les tres façanes visibles. A planta primera, una de les obertures obra a un balcó amb llosa de pedra i una altra, a una terrassa, amb accés també des de l'edifici principal; aquesta obertura té la data 1629 incisa en la llinda monolítica. Pel que fa a les finestres del darrer nivell són de mides menors i acabat més senzill. Com s'ha esmentat, totes aquestes obertures tenen les mateixes característiques; és a dir, brancals de grans carreus de pedra que sostenen unes llindes monolítiques i ampits motllurats que sobresurten lleugerament de la línia de façana. En el cas del balcó, aquest disposa d'una barana de ferro de forja de barrots simples i passamà senzill, també de ferro, amb reganyols decoratius a la zona del sòcol i sota el passamà.

Observacions:

L'esmentada terrassa és una estructura de només una planta situada entre la torre i una façana lateral del cos principal, tot conformant un porxo a planta baixa; a la terrassa hi ha un pou i l'accés a una cisterna. A pocs metres del mas es localitza l'antiga casa dels masovers. Dita casa, de planta rectangular i organitzada en alçat en planta baixa i un pis, amb coberta de teules a dues vessants i el carener orientat el paral·lel a l'eix longitudinal de l'edifici, ha estat molt reformada. Presenta la part baixa uns murs de paredat i una planta pis amb un revestiment fet a base d'un arrebossat simple. Les portes i finestres no tenen cap tipus d'emmarcament remarcable.

A l'interior de l'edifici principal es conserven elements arquitectònics remarcables; a la planta baixa de

l'edifici trobem un arc d'apuntat i un espai del celler amb coberta de volta. Les estances de la planta baixa conserven el celler amb diversos elements d'interès com pot ser una premsa del segle XVIII, tines, botes, i també l'espai destinat a pastador i forn de pa, en el que es conserva l'estructura del forn. Dels nivells superiors es pot fer esment a la conservació de diversos elements propis dels masos com l'estructura de pedra d'un pica, alguns festejadors, o forjats de guix emmotllat amb representacions heràldiques, elements florals entre altres. També és d'interès l'existència d'alguns petit tram de mur construït en opus spicatum.

Història

Els orígens del mas Rubió es remunten a l'època medieval, segons consta a la bibliografia, la primera notícia de la que es té constància del mas és del 1263. El mas Rubió consta en el fogatges de 1497 i de 1553, en els que hi figura "Valentí" Rubió i Jaume Rubió, en cada cas.

Arquitectònicament, la seva estructura mostra diferents fases constructives resultat de les obres que ha experimentat al llarg dels anys i que abasten un ampli ventall cronològic. En aquest sentit, l'edifici conserva alguns elements segurament del període baix-medieval, tot i que les obres modernes, especialment les del segle XVII, amb la construcció de la torre i algunes actuacions a l'edifici principal, comportaren una ampliació i important modificació de l'aspecte del mas. Pel que fa a la torre en les referències publicades s'esmenta que la tradició oral atribueix la construcció de la torre a que l'hereu del mas estava involucrat en les baralles entre nyerros i cadells, aquest s'hagué d'amagar a Alpens, on el va trobar un pastor que li recomanà que es construís una torre per refugiar-se; aquesta obra fou molt costosa econòmicament obligant a l'hereu a vendre gran part de la finca.

Les referències documentals al mas o a algunes persones del llinatge Rubió, són diverses, especialment a partir del segle XVIII i XIX, en documents de vendes de terres, creació de censals, etc.

Bibliografia

-ERILL I PINYOT, G.; GUAL I PURTÍ, J.; MANENT I ORISTRELL, Ll. (2006): Monistrol de Calders. El poble dels pagesos enginyers. Ajuntament de Monistrol de Calders, Diputació de Barcelona i Consorci per la promoció dels municipis del Moianès.

-PERARNAU I LLORENS, J.; PIÑERO I SUBIRANA, J. (1993): Monistrol de Calders. La seva història i el seu patrimoni. Ajuntament de Monistrol de Calders, Diputació de Barcelona i Consorci per la promoció dels municipis del Moianès.

